

Список використаної літератури

1. Меритократія – главный принцип отбора на государственную службу. – Режим доступу: <http://nomad.su/?a=3-200908190320>.
2. Пархоменко-Куцевіл О. І. Формування, розвиток та модернізація державних посад: концептуально-методологічні засади : монографія / О. І. Пархоменко-Куцевіл. – К. : ФАДА ЛТД, 2010. – 296 с.
3. Чорнобиль І. Сучасні підходи до питання саморозвитку державних службовців І. Чорнобиль // Демократичне врядування / – 2013. – № 2. – Режим доступу: http://vivacademy.com/vidavnitstvo_1/visnik12/fail/Chornobyl.pdf.

Олександр ПОГОРІЛИЙ

*студент 4-го курсу Університету
митної справи та фінансів*

ПИТАННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

На сучасному етапі формування державності України, слід виділити особливу значимість фінансового контролю в сфері державної служби. Недооцінка ролі фінансового контролю призводить до значних порушень і зловживань в сфері фінансових відносин державних службовців. Питання підвищення його ефективності є актуальним не тільки для сучасної юридичної науки, а й для практичного впливу на правовідносини, які виникають у сфері державної служби, оскільки фінансовий елемент контролю дозволяє суттєво впливати на процес здійснення управлінської діяльності. Для вирішення цих проблем необхідно вдосконалювати засоби діяльності державних службовців, шукати шляхи щодо його підвищення, сформувати дієвий механізм впливу.

Фінансовий контроль у сфері державної служби є необхідною умовою ефективності управління фінансовими відносинами. Сутність та значення фінансового контролю полягає у тому, що при його здійсненні в сфері державної служби перевіряються:

1. Дотримання органами державної влади та місцевого самоврядування встановленого правопорядку процесу фінансової діяльності.
2. Обґрунтованість ефективного та раціонального використання державних ресурсів, законності та правильності їх витрачання.
3. Виконання фінансових зобов'язань перед державою та органами місцевого самоврядування, організаціями та громадянами.

Таким чином, значення фінансового контролю в цьому напрямку полягає в забезпеченні належної роботи державних органів та їх апарату, кожного керівника, службової особи. Він є важливим фактором, який дисциплінує поведінку службовців апарату держави, органів місцевого самоврядування, сприяє ефективній роботі державних і недержавних

інституцій, удосконаленню державної служби. Звідси випливають завдання фінансового контролю в сфері державної служби:

1. Неухильне дотримання законності й дисципліни в діяльності працівників підконтрольних органів шляхом перевірки фактичної реалізації ними положень Конституції України, вимог чинного законодавства та підзаконних актів.

2. Перевірку своєчасності та повноти виконання контрольованими суб'єктами фінансових зобов'язань перед державою та органами місцевого самоврядування; дотримання правильності здійснення фінансових операцій, зберігання коштів і матеріальних засобів.

3. Запобігання порушенню законності в сфері фінансової діяльності, забезпечення відшкодування матеріального збитку.

4. Виявлення винних осіб і притягнення їх до відповідальності.

5. Підвищення його ефективності, більш ощадливе використання матеріальних і грошових ресурсів.

Місце Президента України в здійсненні фінансового контролю визначається його статусом глави держави. Він здійснює свої контрольні функції підписуючи Закони України про державний бюджет на відповідні роки. Необхідно зауважити, що на сьогодні такий різновид загальнодержавного фінансового контролю, як президентський, в Україні ще остаточно не сформувався. Відповідно до ст. 106 Конституції України Президент створює у межах коштів, передбачених у Державному бюджеті України, для здійснення своїх повноважень консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи та служби.

До повноважень Верховної Ради України, відповідно до Бюджетного кодексу України, належить контроль за дотриманням бюджетного законодавства на кожній стадії бюджетного процесу, зокрема заслуховування звітів про стан виконання Державного бюджету України, а також звітів розпорядників бюджетних коштів про використання коштів Державного бюджету України, контроль за використанням коштів резервного фонду державного бюджету. Верховна Рада України, згідно чинного законодавства, визначає державну політику в сфері державної служби.

Кабінет Міністрів України повсякденно керує державними фінансами та паралельно здійснює загальний фінансовий контроль, розробляє та здійснює загальнодержавні програми економічного, науково-технічного, соціального та культурного розвитку країни; здійснює та координує роботу міністерств, інших органів виконавчої влади; забезпечує проведення фінансової, інвестиційної та податкової політики.

До найважливіших напрямів удосконалення фінансового контролю в державно-службовій сфері слід віднести:

1. Чіткого регламентування функції, права та відповідність фінансових органів при погодженні кошторисів витрат і штрафних розписів, внесення змін до них.

2. Запровадження нових та вдосконалення чинних нормативів щодо планування видатків і використання бюджетних коштів та матеріальних цінностей.

3. Визначення предмету та обсягу контролю, який мають здійснювати головні розпорядники бюджетних коштів, фінансові органи, та органи Державного казначейства. Встановити відповідальність службових осіб за невиконання чи неналежне виконання цих функцій.

4. Підвищення дієвості контролю з боку органів казначейства в координації з органами виконавчої влади.

5. Удосконалення кадрового забезпечення системи державного фінансового контролю, створення сучасної науково-дослідної та навчальної бази за міжнародними зразками.

В Україні процес становлення фінансового контролю в сфері державної служби ще не завершено та потребує подальшого серйозного розвитку. Діюче законодавство, яке стосується організації здійснення фінансового контролю в Україні, потребує систематизації. Загальні положення, що стосуються різних видів фінансового контролю, слід об'єднати в одному єдиному нормативному акті – Законі України про фінансовий контроль в сфері державної служби, який визначатиме загальні принципи здійснення контролю, його завдання, органи фінансового контролю, їх повноваження тощо.

Сергій СЕРЬОГІН

*д. держ. упр., професор,
директор ДРІДУ НАДУ,*

Заслужений діяч науки і техніки України

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТУ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ

Питання удосконалення організації владних відносин в Україні актуалізують потребу формування інституту публічної служби, який би об'єднав різноманітні види і типи служб, що до цього часу напівавтономно співіснують в системі державного управління і не підпадають під дію Закону України «Про державну службу» [1]. Така ситуація досить часто призводить не тільки до різночитань щодо правового, статусного, інституціонального, соціально-економічного тощо оформлення стану посадових осіб, які досить часто виконують однорідні функції в різнопідпорядкованих галузевих установах державного управління, а й створення зони потенційних конфліктів в самій системі державного управління. Адже навіть не тільки класифікація, система звань, рангів в цих службах може суттєво різнитися, а й такі важливі питання як грошове утримання, соціально-побутове забезпечення посадових осіб регулюються окремо в межах їх організаційної приналежності.

Проблема посилюється в умовах децентралізації влади в Україні, коли на провідні позиції виходить місцеве самоврядування, що представляє собою потужний інститут публічної влади, який отримує нову ресурсну базу шляхом делегування від держави.

Як наголошує більшість дослідників термін «публічна служба» є у вітчизняній науці досить новим. З початку дев'яностих років минулого століття як у науковій так і в юридичній літературі широкого вжитку набуло поняття «державна служба», що знайшло своє правове оформлення у окремому Законі «Про державну службу» (1993 р.). Сьогодні єдиним законодавчим актом, який містить дефініцію поняття «публічна служба», залишається Кодекс адміністративного судочинства України (2005 р.), у якому публічна служба визначається як діяльність на державних політичних посадах, професійна діяльність суддів, прокурорів, військова служба, альтернативна (невійськова) служба, дипломатична служба, інша державна служба, служба в органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування [2, ст. 446].

Як відзначають автори [3] публічна служба як регулюючий елемент соціальної системи, що є невід'ємним атрибутом держави, детермінується різними факторами, насамперед, політичним, соціальним і економічним ладом. При цьому від рівня організації соціальної системи залежить своєрідність комплексу інститутів, що втілюють публічну службу. Так, соціокультурне середовище формує особливості норм, процедур, традицій служби. Історико-ситуативні моменти накладають відбиток на вибір методів, засобів і стилю, тобто на режим функціонування публічної служби. Екстраполюючи ці роздуми на ідею побудови громадянського суспільства й правової держави, слід особливо відзначити вагомість принципів організації публічної служби в їх сучасному формулюванні, їх громадянський зміст та форми й методи взаємовідносин між різними складовими частинами інституту публічної служби, їх конструктивну (партнерську) чи деструктивну (конфліктно-антогоністичну) сутність.

Виходячи з зазначених позицій узагальнимо, що, в умовах реформування владних відносин в Україні, публічна служба як складне соціальне явище та всеохоплюючий владний інститут професійної служби в різноманітних суб'єктах публічної влади, працівники яких наділені публічно-правовим статусом, потребує свого інтегруючого правового визначення, адже всі види служб мають низку спільних професійних ознак. Зокрема це стосується наявності таких принципів в першу чергу як публічність, верховенство права, відкритість, професіоналізм.

Тому у якості рамкових юридичних умов є підстави пропонувати розробку й прийняття закону про публічну службу в Україні, який би визначав розподіл сфер впливу, межі обов'язків, повноважень і відповідальності між всіма складовими частинами системи публічної